

Sygn. akt I CSK 1348/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska

w sprawie z powództwa D. K.
przeciwko M. K.
o zadośćuczynienie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 maja 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 27 marca 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża powódki kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3) oddala wniosek adw. M. T. o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu skargowym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 marca 2020 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powódki D. K. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 15 października 2019 r., w sprawie przeciwko Miastu K., o zadośćuczynienie.

Powódka wniosła skargę kasacyjną, w której domagała się uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w zaskarżonym zakresie oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w K. i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia

występowania w sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003r., II CK 324/03, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z 13 lipca 2007r., III CSK 180/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2007r., I CSK 326/07, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005r., II PK 98/05, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2019 r., I CSK 627/18, niepubl.).

W skardze kasacyjnej jako istotne zagadnienie prawne wskazano określenie czy przez szkodę na osobie, w rozumieniu art. 417² k.c., powodującą zasadność ustalenia stosownego zadośćuczynienia, należy rozumieć wyłącznie szkodę w znaczeniu art. 444 i 445 k.c., czy też wyrażenie to (szkoda na osobie) może znaleźć zastosowanie także w odniesieniu do każdego przypadku stwierdzonego naruszenia dóbr osobistych. Jednakże w skardze nie wykazano, że sformułowane zagadnienie prawne jest istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, zaś jego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Zostało ono przedstawione zbyt ogólnie, nie przeprowadzono analizy wskazującej na jego istotność. Należy ponadto wskazać, że problematyka art. 417² k.c. została szeroko wyjaśniona w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2021 r., III CSK 164/20, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2021 r., III CSKP 6/21, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2021 r., I CSKP 43/21, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2018 r., V CSK 371/17, niepubl.).

Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano również na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni

przepisu (por. m.in. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z 28 marca 2007 r. II CSK 84/07, z 11 stycznia 2008 r. I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08). Skarga kasacyjna nie spełnia powyższego kryterium. Zawarty w niej wniosek oparty na potrzebie wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie został wadliwie sformułowany. W skardze nie powołano bowiem orzecznictwa wskazującego na istnienie takich rozbieżności.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

Sąd Najwyższy oddalił wniosek o wynagrodzenie złożony przez pełnomocnika z urzędu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w sytuacji gdy skarga kasacyjna albo odpowiedź na skargę kasacyjną nie zawiera zarzutów czy argumentów istotnych z perspektywy oceny prawnej dokonywanej przez Sąd, to koszty związane ze skargą albo z odpowiedzią na skargę nie mogą być uznane za koszty celowej obrony (art. 98 § 1 w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.) (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2018 r., II CNP 18/18, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2014 r., III CSK 280/14, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 sierpnia 2007 r., III CSK 185/07, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 563/01, niepubl.). Ta ocena pozostaje aktualna względem skargi kasacyjnej złożonej w sprawie, gdyż pełnomocnik z urzędu nie uzasadnił w sposób należyty wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania.